

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we SRODĘ DNIA 31 MARCA V.S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazeta Peterzburska, *Poczta Północna*, z *Petersburga* pod dniem 20 marca donosi: „Wczoraj, w piątek, dnia 19, dla obchodzenia rocznicy tego dnia pamiętnego, w którym stolica Francji bramy swe zwyciężkiemu otworzyła woysku, i z wyciągnionemi ku niemu rękami od Monarchy Rossyjskiego przyjęła rószczkę pokoju, zrana był wielki zjazd znakomitszych obojczy pici osób do pałacu zimowego, gdzie w wielkim kościele, po odprawionej mszy ś. złożone zostały dziękczynne modły do Pana Zastępow, obrzędem pontyfikalnym biskupim. Tegoż dnia u Najjaśniejszej Cesarzowej Jeymości *Maryi Federowny* był wielki obiad, na który zaproszeni byli znakomitsi Urzędnicy i Osoby, Jenerałowie i Sztabs-Officerowie gwardyi.

Temi dniami wyszło tu z pod prassy, dzieło pod tytułem: *Wiadomość o Rękodzielniach w Rossyi, w roku 1812*, na rozkaz najwyższy Jego Cesarskiej Mości przez ministerium spraw wewnętrznych wydane. (później umieścimy w gazecie wyciąg z ważnego tego dzieła).

Gazeta petersburska, *Senacka*, z *Petersburga*, pod dniem 13 marca umieszcza: „W najwyższym Jego Cesarskiej Mości Ukazie, objawionym Rządzącemu Senatowi, przez JW. Ministra Oświecenia, dnia 5 marca, wyrażono: „Jego Cesarska Mość, stosownie do postanowienia Komitetu Panów Ministrów, najlaskawiej potwierdzić raczył, Głównego Doktora Sanktpetersburskiego głównego lądowego szpitalu, Radcę Nadwornego, *Heirola*, Członkiem Rady medycznej w Ministerium Oświecenia.”

Gazeta petersburska, *le Conservateur Impartial* z *Petersburga* pod dniem 16 marca, wyraża: „Towarzystwo, któremu powierzony jest szafunek darow, przeznaczonych na wsparcie tych, którzy ucierpieli przez najsie nieprzyjacielskie, ogłosiło temi dniami przez rossyjskie gazyety tutejszej stolicy dalszy ciąg wspierania swoich. Summy Kuratorom tego dobroczynnego Towarzystwa, od dnia 7 października 1814. do 7 t. m., do gubernii *Moskiewskiej*, *Smoleńskiej*, *Witebskiej*, *Mohilewskiej* i innych, przesłane, obeymując w to i koszt przesłania, i t. p. wynoszą 99,129 rubli. Łącząc do tego dawniej przesłane summy, ogół czyni: 5,959,948 rubli.

z *Zytomierza*, dnia 24 lutego. Temi dniami przechodziło przez miasto nasze 5 półków dońskich i uralskich kozaków, które należą do woyska pod dowództwem JW. Jenerała jazdy, Hrabiego *Benningsa*.

z *Kolywanu* (gub. toboł.), dnia 4 lutego. Od d. 24 stycznia do d. 1 t. m. tak wielkie mieliśmy tu mrozy, jakich najstarsi nie pamiętają ludzie. Przez wszystkie te dni merkuryusz marznął.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Gazeta, *Journal de Francfort*, donosi z *Wiednia* dnia 8 marca: Potwierdza się, że korpus obserwacyjny do *Włoch* idzie. Oczekujemy tu przybycia Feldmarszałka, Hrabiego *Bellegarda*: mówią, iż on został mianowanym na miejsce wielkiego marszałka dworu Xiążęcia Jmci następcy tronu. — Xiążę *Reuss*, który w *Wenecyi* miał dowództwo, również tu ma powrócić. Ostatnie wiadomości ze *Włoch* są nąypożądane.

Dnia 9 marca. Wczoraj jeden po drugim przybiegło trzech gońców z doniesieniem, że *Napoléon* z wyspy *Elby* wyjechał. Cesarz Jmci *Franciszek*, był wtedy na reprezentacyi teatralnej, którą kompanija amatorów w sali redutowej dawała; uwiadomiony o tém, natychmiast opuścił zgromadzenie. Teraz wyświeciło się: jak słuszne były dopraszania się *Francyi*, ażeby *Buonaparte* gdzie indziej był przeniesiony. Nąymnijszy tu n.é mamy obawy o *Włochy*, dokąd od 12stu dni ciągle idzie 30,000 woyska. — Feldmarszałek Porucznik *Bianchi*, d. 4 t. m., do *Włoch* wyjechał. — Xiążę *Filip Ahremberg* i *Arschott* umarł tu w nocy z 6 na 7my, około godziny 2 po północy. Przyczyną śmierci jego było spadnięcie z konia d. 26 lutego, a ztąd wielkie uszkodzenie w tyle głowy.

W jednej z gazet czytamy ponijsze warunki, objęte w traktatach przystąpienia *Bawaryi* i *Wirtembergu*.

Art. 2. N. Król Jmci *Bawarski* zgodzi się na wszystkie odstąpienia, które uznane będą za potrzebne, dla zabezpieczenia obu państwom przyzwoitej linii wojennej.

Art. 3. N. Cesarz Jmci *Austryacki* obowiazuje się nawzajem za siebie samego i zgodnie ze sprzymierzonymi, użyć nąyusilniejszego starania, i, jeśliby potrzeba było, wszystkich sił swoich, celem wyjednania dla Króla Jmci *Bawarskiego* wynagrodzenia dostatecznego, zasadzonego na względach jeograficznych, statystycznych i dochodowych, a proporcjonalnych prowincyom odstąpionym. Wynagrodzenie to ma być dogodnem dla królestwa *bawarskiego*, i w taki sposób, aby z niem czyniło zupełną i niczem nieprzerwaną przestrzeń.

Art. 2. Król Jmci *Wirtemberski* zgodzi się na wszystkie odstąpienia, które będą uznane za potrzebne, dla osiągnięcia celu, objętego w artykule poprzedzającym, i oznaczenia stosunków jeograficznych, wojennych i politycznych państw niemieckich, w sposób celowi temu odpowiadający. Cesarz Jmci *Austryacki* czyni Królowi Jmci *Wirtemberskiemu* zaręczenie uroczyste, że te odstąpienia lub zamiany nie będą się mogły rozciągać do dawniejszych posiadłości *wirtemberskich*.

Art. 3. Cesarz Jmci *Austryacki*, obowiazuje się nawzajem za siebie samego i zgodnie ze sprzymierzonymi, wyjednać dla Króla Jmci *Wirtemberskiego* w zamianie za odstąpienia, któreby on mógł uczynić, wynagrodzenie dostateczne, ile pozwalać będzie massa przedmiotów rozrządnych, odpowiadających celowi pokoju, i nąwiecej zbliżonych do terażniejszej przestrzeni królestwa.

Wynagrodzenie to stanie się, ile tylko można, za zgodą królestwa *wirtemberskiego*, i w taki sposób, aby z niem czyniło ciąg nieprzerwany.

Dnia 1 marca. Donoszą, o następnych w ciele dyplomatycznym nominacyach: Hrabia *Elz* udaje się do *Rzymu*; Kawaler *Lebzeltern* do *Petersburga*; Xiążę *Kaunitz* do *Hiszpanii*; Jenerał Hrabia *Neipperg* do *Turynu*; Jenerał Baron *Steigentesch* do *Kopenhagi*; Baron *Wessenberg* do *Monachium*; Hrabia *Bombelles* do *Szwecyi*; Baron *Buol v. Schauenstein* do *Kasselu* i *Hannoweru*; Xiążę *Jabłonowski* do *Sycylii*; Hrabia *Trautmannsdorff* (nąymłodszy) do *Saxonii*.

Donoszą z *Budy* o śmierci Hrabiego Szupany, wielkiego marszałka Arcy - Xiążęcia Palatyna. — Cesarz dał klucze szambelańskie Hrabemu Wallis, Hrabemu Bereseny i Hr. Szelses. — Xiążę Filip Leyen przybył tu z *Geroldseck*. — Pomiędzy cudzoziemcami znajduje się tu Margrabia *Lucchesini*, syn dawniejszego ministra pruskiego, który na biletach odwiedzinowych mianuje się sprawującym interessa W. Xiężny *Elizy*.

Podług wiadomości, dzisiaj otrzymanych, *Bonaparté* idzie ku *Grenoble*. Natychmiast wydano rozkazy do wojsk powracających do domów, aby na powrót naprzód postępowały; a wszystkie także wojska na nowo stanęły na stopie wojennéj.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, z *Wiednia*, dnia 23 marca: „J. C. K. Mość dotychczasowego Gubernatora dolnéj *Austrii*, Hrabiego v. *Saurau*, na Gubernatora do *Medyolanu*; a dotychczasowego Gubernatora *Galicyi*, Hrabiego v. *Goes*, Gubernatorem *Wenecyi*, łaskawie mianować raczył.”

N I E M C Y

w Gazecie ryskiéj, *Zuschauer*, pod napisem, z *Niemiec*, czytamy, „Pruskie wojska, które z *Renu* powracały, odebrały rozkaz znowu nazad się zwrócić — z *Wiednia* pod 15 Marca donosi gazeta berlińska, iż przez *Niemcy* południowe przechodzić będzie wielkie zagraniczne wojsko — Saskie władze w *Dreznie* odebrały od pruskiego Gubernatora rozkaz, odłączyć papiery nowo przypadłych prowincyi do Prus od innych dawnych: jednakże niewykonali rozkazu, niemając żadnego urzędowego obwieszczenia, względem takowego odstąpienia.

— Z pewnych doniesień mamy, że Król Saski przestaje na zaszłych układach — Tymczasowy rząd pruski w *Dreznie* ma trwać do powrotu Króla — Zgromadzony Sejm hanowerski na dzień 3 kwietnia, odłożony został na czas późniejszy — Biskup *Dalberg*, wielki Xiążę frankfortski, podał na Kongressie oświadczenie, przeciw wyrokowi na kray jego wydaniem; oświadczenie to do akt przyjęte zostało — Dwór pruski, za porozumieniem się z dworem austriackim, oddał Xiężnie *Isenburg* rząd jej kraju bez zażalenia od jeneralnego Gubernatora frankfortskiego, do przyszłego postanowienia Kongressu względem dynastyi — Xięstwo *Bergu* dla Prus odpada; pisma publiczne wyrażają, iż sławna galeria dysseldorfska, iako własność krajowa, przez *Bawaryę* powrócona zostanie — Do *Wiednia* rzeczywiście przybył deputacya z belgijskiego miasta *Kortrik*, dopraszając się, aby to miasto Francyi powrócone było. — Król wirtemberski miał otrzymać gońca z żądaniem, aby otwarcie wirtemberskiego Seymu strzymał do zakończenia Kongressu, który ma podać zasady i prawa dla odbywania obrat — Liczba mieszkańców *Hamburga* ze 110,000, zmniejszyła się więcej, jak 60 tysięcy.

W Ł O C H Y.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, wyraża: „Gazeta florencka o wyjeździe *Bonapartego* z *Porto Feraio* następujące umieściła szczegóły: „W niedzielę d. 26. lutego odprawiła się zwyczajna msza dla wojska, a po niej druga msza w kaplicy pałacowej, której, iak zawsze, wszystkie władze słuchały. — Po mszy, zamiast zwyczajnych pokoiów, ministrowie zostali odprawieni, i jeneralny marsz uderzono: wojska, około 1,000 ludzi, oprócz osady okrętowej, zgromadziły się; o godzinie zaś 6, wszystko już było przygotowane do wstąpienia na okręt — O godzinie 9 *Napoleon* wszedł na bryg; Flotyła zaś aż około 11 z portu wyszła — Po czem Jeneral *Lapierre* odezwę swą wydał — Później Xiężna *Paulina*, która z matką swą w *Porto Feraio* została, udała się do *Viareggio*, gdzie chora na ląd wysiadła, i do dalszych rozkazów w dobrach iednych bawi — Wojska Lorda *Bentynka* z *Genui* do *Savony* weszły, a Król Sardyński przedsięwziął środki do ubezpieczenia granic Włoskich — Gdy C. J. Austriacki wskrzesił da-

wniejszy audytoryat w Rzymie, i przeznaczył na tę godność Pana *Odescalchi*, Kardynał *Pacca* uwiadomił go, iż dla Oyca S. wybor ten jest nayprzyjemniejszym — Papież wskrzesił kongregacyą świętych obzędów, która od 5 lat zniesioną była. Zostaje ona pod prezydencyą kardynała *Samoglia*; składa się z 12 innych Kardynałów, 8 prałatów i 16 radców duchownych: zgromadziła się raz pierwszy dnia 7 marca i natychmiast przystąpiła do roztrząśnienia sprawy, względem świętości zmarłego *Alfonsa Maria de Liguori*, Biskupa *S. Agaty de Goti*, który z pobożnego życia i pism duchownych w kościele jest sławnym — Król Neapolitański wyrokiem dnia 5 lutego mianował Kommissyą do ułożenia konstytucyi, do ducha wieku stosowney. Kommissya ta już kilka posiedzeń odprawiła, w celu rozważenia zasad do tego planu podanych, który, iak tylko ukończonym zostanie i królewskie przyjęcie otrzyma, zwołane być mają Stany, dla iego wysłuchania i rozważenia.

F R A N C Y A.

Listy z *Paryża*, pod d. 14 i 15, (pisze gazeta ryska *Zuschauer*) donoszą: „Załoga miasta *Grénoble* przeszła na stronę *Bonapartego*. Przez co, wzmocniony on 7,000 ludzi, bez oporu wziął *Lyon*, gdzie żadnego działu nie było: ale się tu okazuje cel jego posuwania się naprzód. Jeneral *Lefebvre Desnouettes* z mocnym korpusem z *Lille* wyszedł, w celu opanowania twierdzy dla *Napoléona*; lecz wojska, zamiar jego poznawszy, posłuszeństwo wypowiedziały: on uciekł, a wojska na miejsce swoje powróciły. — W *Paryżu* wielki odkryto śpisek. Marszałek *Soult* był na jego czele: został aresztowany i poszedł do więzienia w *Vincennes*. Hrabia *Erlon* (*Drouet*) rozstrzelany. Xiążę *Feltre* znowu jest ministrem wojennym. Wszyscy prawie Marszałkowie z zapalem oświadczyli się za Królem, mianowicie *Ney*, *Macdonald* i *Oudinot*. Pociągnęli oni z wojskami swemi ku *Lyonowi*, gdzie *Bonaparte* zupełnie już jest zamknięty. Izba deputowanych zupełnie się już zgromadziła i jest czynną. Uchwaliła ona powstanie całego narodu, a razem konskrypcyą dla popierania nowej wojny. 15go było już w *Paryżu* 15,000 ochotników uzbrojonych.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, donosi: „*Bonaparté* jest w *Lyonie*, dokąd on, jak donieśliśmy wczora, wszedł dnia 11 t. m., i od obywateli wielkiego tego miasta niezmiernie zimno był przyjęty. Dnia 15 jeszcze się on w *Lyonie* znajdował. Liczba wojska, które miał z sobą, 9 najwyżey 10,000 ludzi wynosi: gdyż regimenta, które na jego stronę przeszły, bardzo nieliczne były.

W całej południowéj Francyi duch narodu za królewskim oświadcza się rządem. Wszystkie gwardye narodowe śpiesznie biorą się do broni. W *Marsylii* we wszystkich oknach powiewa chorągiew biała, jak pierwszych dni po kapitulacyi *Napoléona*, w kwietniu roku przeszłego.

A k t a R z ą d o w é.

Odezwa Króla do Narodu.

W pałacu Tuilleries, d. 11 marca.

Po dwódziestu pięciu latach rewolucyi, za szczególniejszą łaską Opatrzności, przywróciliśmy Francyą do stanu szczęścia i spokojności. Aby ten stan trwałym i niewzruszonym uczynić, daliśmy ludom naszym konstytucyą, któraby zabezpieczała wolność każdego z naszych poddanych. — Konstytucya ta, od miesiąca czerwca była codziennie prawidłem naszego postępowania, i znajdowaliśmy w Izbie Parów i w Izbie Deputowanych wszelką potrzebną pomoc do wspólnego z Nami działania, dla utrzymania chwały i pomyślności narodowej. — Miłość ludów naszych była najsłodsza nagrodą prac naszych i naybezpieczniejszą rekomyią ich szczęścia. Tey to miłości w zupełném zaufaniu wzywamy przeciwko nieprzyjacielowi, który przychodzi znieważać ziemię francuzką, który chce w niej na nowo zapalić wojnę obywatelską. — Powinny się przeciw niemu je-

dnoczyć wszystkie opinie. — Ktokolwiek kocha szczerze oyczyznę, ktokolwiek czuje szacunek rządu oycowskiego i wolności, prawami zabezpieczonej, nie więcej w myśli mieć nie powinien, tylko zniszczyć ciemności, który niechce ani oyczyzny, ani rządu, ani wolności. — Wszyscy Francuzi, równi przez konstytucją, równie są obowiązani do jej broni. Do nich wszystkich zwracamy ten głos, który zbawić ich wszystkich powinien. Przyszła chwila dania wielkiego przykładu: oczekujemy tego po duchu narodu wolnego i bitnego: znajdzie on nas zawsze gotowymi do kierowania w tym przedsięwzięciu, do którego przywiązane jest zbawienie Francji: przedsięwzięte są środki dla strzymania nieprzyjaciela między Lionem i Paryżem. Środki nasze staną się dostatecznymi, jeżeli Naród przez swe poświęcenie się i mężstwo wystawi przeciwko mu niezwalczoną zawadę. Francja nie będzie zwyciężoną w tej walce wolności przeciw tyranii, wierności przeciwko zdradzie, Ludwika XVIII przeciwko Bonapartemu. Ludwik.

Odezwa Króla do wojska.

Ludwik z Bożej łaski &c.

Naszym walecznym wojskom pozdrowienie.

Waleczni żołnierze! wy, zaszczyt i potęgę królestwa naszego, w imieniu honoru rozkazuję wam wasz Król; abyście pozostali wiernymi chorągwiom waszym. Wykonaliście mu przysięgę wierności; i nie złamiecie jej. Jenerał, któregoście bronili do ostatniego tchu życia, gdyby was nie uwolnił przez uroczyste zrzeczenie się, powrócił was waszemu prawemu Królowi. Jako Członki wielkiej rodziny, której jestem oycem, a w której przez świetniejsze zasługi zaszczyt sobie zjednacie, staliście się znowu dziećmi moimi, wszystkich was w moim noszę sercu. Cieszyłem się waszemi zwycięstwami wtenczas nawet, kiedy nie w mojej sprawie były odnoszone. Powołany znowu na tron Ojców moich, winażowałem sobie widzieć go wspieranym od wojsk tak walecznych, tak godnych bronić Tronu. Żołnierze! Odwołuję się do waszego przywiązania i wymagam wiary. Dawniej waszym przodkom pióro szyszaka Henryka Wielkiego, było godłem zbierania się. Teraz postawiłem na czele waszem jego praprawnuka. Idźcie za nim wiernie drogą honoru i obowiązków. Brońcie z nim wspólnie napastowaną wolność publiczną, zagrożoną upadkiem konstytucją; brońcie waszych żon, ojców, własności, przeciw tyranii, która im grozi. Czyliż nieprzyjaciel oyczyzny nie jest także i waszym? Czyliż dla nasycenia dumy swojej, nie prowadził was przez tysiące niebezpieczeństw do nieużytecznych i morderczych zwycięstw. A kiedy mu już nie dosyć na naszej pięknej Francji, zapewneby na nowo chciał ją ogołocić z całej ludności; i pójść aż na koniec świata, okupować nowe zdobycia krwią waszą. Nie ufaycie jego wiarołomnym obietnicom. Wasz Król wzywa was; wzywa was wasza Oyczyzna. Niechaj honor utrzymuje was niezmiennie pod waszemi chorągwi. Do mnie nagroda należeć będzie. W waszych szeregach, w wyborze wiernych żołnierzy, wskażę wam waszych oficerów. Wdzięczność publiczna oceni wasze zasługi. Jeszcze jedno natchnienie, a wkrótce używać będziecie sławy i chwalebnej spokojności, na które zasługujecie. Idźcie więc waleczni, bez wahania się za głosem honoru. Pochwycicie pierwszego zdrajcę, któryby was chciał uwodzić. Jeżeli niektórzy z was posłuchali poszeptów buntu, czas jeszcze, aby powrócili w karby powinności. Droga żalu jeszcze otwarta. Kilka szwadronów, które przestępny wódz pod la Fere chciał uwieścić, przymusiły go do oddalenia się. Oby całe wojsko poszło za tym przykładem; oby liczne korpusy, które pozostały bez skazy i nie chciały łączyć się z buntownikami, zebrały swe bataliony dla natarcia na zdrajcę i odpedzenia go; oby wytrwały w dobrym duchu. Żołnierze! wy jesteście Francuzami; Ja jestem Królem waszym. Nie daremnie poruczam waszej odwadze i wierności, szczęście drogiej naszej oyczyzny. Dan w pałacu Tuilleryjskim dnia 11 marca 1815, panowania naszego 20 roku. (Podpisano) Ludwik.

Wczoraj Xiążę Feltre, zdał sprawę Izbie deputowanych, o dotychczasowych wypadkach wojennych: „Dopiero od dwudziestu czterech godzin jestem w Ministerium, a zatem mogę tylko powszechny rzut oka przełożyć.”

Wierność Jenerała Lions, zniszczyła najniebezpieczniejszy zamiar człowieka, będącego postrachem dla każdego, kto tylko kocha wolność oyczyzny. Obrzydłe spiski w południowej Francji związane, rozszerzyły się aż do departamentu północnego. Zdało się, iż ręka Naywyższego zaprowadziła tam Xięcia Trevizy (Mortier), jakby cudem, dla ich zniszczenia. Pod wodzą Lefebvre Desnouettes miała wielka część wojska pociągnąć przeciw Noyon i Paryżowi, dla wprowadzenia tam w nieład wszystkiego. Wojsko nie wiedziało samo co czyni, i jak ma opanować ważną zbrojownię w Fere. Lecz wkrótce wyszedłszy z błędu, powróciło do obowiązków. W ogóle żołnierze okazali w departamentach północnych dobrego ducha, i nie mogli być przyczyną do najmniejszej obawy, ani Królowi, ani narodowi. Lecz nie tak się rzeczy miały z wojskiem, które było w Lugdunie. Można było spuścić się na ważny zakład w Grenoblu; lecz niespodziewana zdrada uczyniła niezdolnymi środki oparcia się poruszeniom, przez które Lugdun dostał się w moc nieprzyjaciela oyczyzny. Nieschodziło zaiste na odwadze, nie można dosyć wychwalić Xiążąt, którzy stawali się konieczni opierać, i tylko dla przypadkowych okoliczności trzeba było zrzec się wytrwałych postanowień; któreby wszystko dokazały. W Lugdunie był zupełnie brak artylleryi. Należało widocznie sprowadzić ją z Grenoblu, jako z najbliższego składu broni. W Lugdunie miano tylko nieco prochu i popsute działa, które tam wojska Austriackie zostawiły. Niepodobną zatem było rzeczą dawać odpor, ile, kiedy wojsko w Grenoblu popełniło zdradę, z powodu której ubolewać mi nad niem przychodzi. Przedsięwzięto środki, ażeby zapobiec śmiałym zamachom przeciw wolności i dobrej wierze Francuzów. Niektóre wiadomości sprawiły słuszną obawę, i zapowiedziały niebezpieczeństwo, na jakie stolica przez zdradę Lefebvre wydaną być mogła. Z żalem dowiedział się N. Pan o tym niespodziewanym postępku. Monarcha porucił mi wydział wojenny; byłoby to nikczemnością nieprzyjąć go w tak drażliwych okolicznościach. Będę wiernym wszystkim moim powinnościom, jak nim byłem całe życie względem wszystkich moich obowiązków.

Na te słowa odezwały się na trybunie oznaki ukontentowania.

Prezydent: „Wszelkie oznaki ukontentowania lub niechęci są zakazane. Jeżeli się ponowia, każę natychmiast oddalić wszystkie osoby z trybuny.”

Xiążę Feltre: „Polegam na zaufaniu Króla i Izb obudwóch. Mam lat pięćdziesiąt, nie zdradziłem nikogo, i że miasto Paryż, gdy byłem w Toskanii, dało mi znakomity dowód swojego szacunku, pochodziło stąd, gdyż wiedziało, że jestem uczciwym człowiekiem. Przytaczam to jedynie dla tego, że znajdowałem się pod innym od teraźniejszego Rządem, który przez powrót N. Pana szczęśliwie we Francji przywrócony został.”

Podług ostatnich doniesień (mówił dalej Xiążę Feltre), które właśnie odebrałem, nieprzyjaciel Francji nie odniósł żadnych dalszych korzyści. Chociażby nawet niektórzy uwiedzeni wojskowi mieli zdradzić Króla i naród; jednakże wierność licznych korpusów Paryż zastaniających, i poświęcenie się walecznych gwardii narodowych, zdolne są wszystkich zaspokoić. Jenerał Lions dowodzi teraz na miejscu zdrajcy Desnouettes i wydano rozkazy, ażeby tego niegodnego Francuza wszędzie imano.”

Xiążę Feltre donosił potem! iż obudwóch Jenerałów Lallemand, i dziesięciu prywatnych, a pomiędzy nimi kilku Adwokatów, którzy z nimi byli w porozumieniu, żandarmowie doścignęli, i że będą stawieni przed sąd wojenny.

Jeden z Deputowanych zapytał Ministra: czyli nie może dać jakiej wiadomości o woysku w Metz i Besançon? Xiążę odpowiedział, iż nie może zdostateczną pochwałą mówić o żołnierzach starej gwardyi, których Król z ufnością użyje. Wiadomości telegraficzne, teraz właśnie odebrane, są zupełnie zaspakajające.

Minister spraw wewnętrznych Xiądz Montequiou, zdał pomyślną sprawę o położeniu rzeczy w departamentach. Departament Var i Alp widziały w milczeniu przechodzącego nieprzyjaciela Państwa, gdyż nie mogły go zwalczyć, a departament Rodanu bezbronnym napadniony został. Już Marszałek Xiże Trewizy uwiadomił korpus swój o wiarołomności nieprzyjaciół naszych. Marszałek Ney łączy swój korpus, i okazuje moc i stałość charakteru, który go zawsze cechował. Marszałek Macdonald dokazawszy cudów w Lugdunie i przedsięwziawszy rzeczy prawie niepodobne do skutecznego, powrócił nieść w ofierze talenta swoje Monarsze. Marszałek Oudinot znajduje się na czele wiernych grenadyerów Francyi; na czele owej starej gwardyi, która się tak wślawiła. Ażeby wzbudzić ufność, dosyć jest wspomnieć nazwisko Marszałka, Xięcia Albuferi.

Potém wniesiono następujący projekt Króleski do prawa:

Ludwik z Bożej łaski i t. d. Chcąc od ludów naszych odwrócić plagę zagranicznego wojownika, który na wiadomość o zjawieniu się Bonapartego na Francuskiej ziemi, mógłby wyruszyć; chcąc oraz dać dowód zupełnego ukontentowania woysku naszemu postanowiliśmy co następuje: Żalugi w la Fere, Lille i Chambéry, załoga w Antibes, oraz Marszałkowie: Mortier, Xiąże Trewizy i Macdonald Xiąże Tarentu, zasłużyli się oyczyźnie. Ma im być wyznaczona nagroda narodowa. Otrzymają także pensyą woyskową wszyscy ci, którzyby odniesli rany, lub familiie tych, którzyby poległ w boju przeciw Bonapartemu:

Wniesiono nadto: ażeby cała płata woysku, równie, jak członkom legii honorowej pensye, regularnie były wypłaconemi.

Xiąże Belluno (Victor) wezwał w Sedanie dnia 10 b. m. woysko dywizyi swojej do walki przeciw Bonapartemu; wiele pułków przesłało adressy wierności Królowi.

Tutejsze ciało dyplomatyczne, mając na czele najstarszego członka Barona Vincent, wynurzyło Królowi: jak je blisko obchodzą wypadki, przez które spokojność w królestwie została zaburzona, i oświadczyło życzenie zostawania około Króla.

Xiąże Berry objął dowództwo wszystkich woysk w Paryżu, i w okolicach. — Tworzą tu korpusy ochotników. Marszałek Oudinot, z Metz, a Marszałek Jourdan z Rotomagu przesłali adressy wierności Królowi. — w Departamentach zwołano główne rady, które mają być niestającemi — Postanowiono surowe kary na zaciągających nieprawnie do woyska. Niemniej ogłoszono kary na zbiegostwo i na tych, którzy pobudzają do niego — Gwardye narodowe, 5,000,000 dusz wynoszące, mają odbywać służbę częścią z woyskiem liniowym, częścią jako woysko posiłkowe: ochotnikom zapewnić są szczególne względy — Z Marsylii w dniu 5 b. m. wyruszyło 1,500 gwardyi Narodowej dla połączenia się z Jenerałem Miollis — Wezwano wszystkich oficerów i żołnierzy będących na urlopach, ażeby natychmiast wracali do pułków swoich. — Zbrojownia w la Fere uratował Jenerał Abboville. Woysko z Lille, dowodzone od dwóch zdrayców, chciało ią zająć podeściami. Abboville kazał zatoczyć działa i stanąć pod bronią załodze, która zamiast: niech żyje Cesarz! wykrzyknęła: Niech żyje Król! Jenerał ten otrzymał pensyą z prywatney kassy Króla i krzyż Komendanta orderu świętego Ludwika.

OBWIESZCZENIE

Od Rządu Guberskiego Wileńskiego.

2. JW. Jenerał piechoty i różnych orderów kawaler, Xiążę Platon Alexandrowicz Zubów, chcąc na mocy postanowienia byłego głównego Sądu Litewskiego, zapadłego d. 26 lipca 1812 roku, wykupić z pod władania zastawnego i tradycyjnego wioski do majątności jego Kretynki należące, jakoto: Kiewłayki, Pojedopie, Raducie, prawem zastawnem zmarłemu Szambelanowi byłego Dworu Polskiego, Karolowi Mirbachowi, oddane i trzydzieści jeden włoscian zetradowanych, w roku 1809 dnia 19 maja przez Jenerała byłych woysk polskich, także Mirbacha, we wsi Kretyndze, wnieść na ten okup w dniu 10 następującego miesiąca kwietnia 12,203 ozer. zł. i 47,582 złotych i 12 groszy srebrnym. Aże do tychże Mirbachów mają pieniężne pretensye Kupiec z Memlu Ruppen, pruski Obywatel Kil, jako też i szlachcic Łozicki i położyli areszt a pomienionego JO. Xięcia Zubowa; dla tego ozygni się obwieszczenie, iżby pomienieni Ruppen, Kil i Łozicki stawili się na pomieniony termin, a przynajmniej na dzień 23 następującego miesiąca kwietnia, do Wileńskiego Guberskiego Rządu. Dnia 26 marca 1815 roku. Podpisano: Sowietnik Machwitz.

Sekretarz Dmitrewski.

2 1815 roku miesiąca januaru 14 dnia, dla edwołanych Sądów przed aktami JEGO IMPERATORSKIEGO MOSCI, Ziemskiemu Powiatu Rzeczyckiego, stanąwszy obecnie niżej podpisany, w imieniu JW. Dominika Szyszki Marszałka bywaszego tegoż Powiatu, następnę dla wiedzy Publiczności przeciwko W. Onufreanu Eytminowi Sędziemu Grodzkiemu i Staroście Gumbrowskiemu, czyni oświadczenie, i oto: iż Obżałny Eytmin dla zawinionych i przez czas długi nieopłaconych, a Skarbowi Monarszemu od prawa wieczysto przedawnego na niższą część Hrabstwa Łużowskiego od JW. Józefa Grafa Judyckiego nabytego, poszlin 6,300 rubli siebnych, jako też opartego na tychże dobrach bankowego długu 67,920 rubli assygacyjnych; równie też ze względu nieuszkodzenia Dekretu Ziemstwa Rzeczyckiego, przez W. Wincentego Kruszewskiego Podsejka, w pretensyi obligowey na Obżałnym Eytminie odziedzianego, i summy 17,000 rubli assygn. wskazującego, dał powód Mińskiemu Guberskiemu Rządowi, do czego nad bezpieczeństwem należności Skarbowej baczność, nakazania wzięcia pomienionych Dóbr w administracyę i wyznaczenia Sądowi Pttmu Rzeczyckiemu wspólnie z Załączym się JW. Dominikiem Szyszko, Urząd na ówczas Marszałkowski sprawującym, Osób z obywateli Rzeczyckiego Pttu do rządzenia takowemi dobrami i wybierania z onych intrat, z jakowego względu gdy na skutek rezolucyi rządowej w roku 1812 maja 27 dnia nastaley, WW. Podsejka Kruszewskiego i Piotra Przybora, byłego Sędziego Grogo Rzeco, Załacy się wspólnie z Sędem Powiatowym wyznaczyl, Obżałny Eytmin Sędzia z wiadomych sobie pobudek niekontent będąc tak z administratorów jako też z czynności Sądu Pttgo Rzeczyckiego, podanie czyniącego, do którego Załacy się bynajmniej nie należał, takową czynność dopiero wspomnionego Ziemstwa równie i administratorów w Mińskim Guberskim Rządzie i Departamencie agim skargą obniósł, a do Załączego się nie tylko najmniejszej o nie pretensyi nie rościł, ale nadto nieskazitelność charakteru Załgo się, nieinteressowność w niczem, tak w zanaśzanych przez się manifestach, jako i podawanych skargach określał, aby Załcy się wyborem nowych administratorów, weyrzeniem w podziałane przez pierwszych krzywdy i zagarnienie jakoby wybiranych przez nich intrat zatrudnił się, sam Zwierności o to prosił. — Po jakowej proźbie za nadesłanym z Mińskiego Guberskiego Rządu pod dniem 12 gbra 1812 roku Ukazem, chociaż Załcy się na dniu 15 Januaru 1813 roku do odmiany administratorów i do stanowienia wspólnie z Sędem Powiatowym rezolucyi nie należał; Dobrami Obżałgo Eytmina ani na moment nie urządził, podania żadnego nie czynił, i mając własny swój na wszelkie potrzeby dostarczający majątek, do intrat z dóbr Obżałgo opiece uległych, przez administratorów wybieranych nie interessował się, i onych w swym zawiadywaniu nie miał; a dla słabości zdrowia, które na ówczas Załcy się podlegał, spełnienie takowego wyżej daty pomienionego Ukazu co odmiany administratorów W. Adamowi Przyborze Chorążemu Pttmu wspólnie z sędem Powiatowym poruczył, jednak Obżałny Eytmin, oddając całkowity majątek swój pod taxę i Exdywizyę i wszystkich kredytorów pozwem edyktałnym na rozprawę przed Sąd Exdywizorski powołując, nie wiadomo w jakim przewidzeniu rozminowszy się widocznie z istotną prawdą, a nawet z własnym przekonaniem w czynnościach Jurydycznych przez siebie samego określonym, a Załączego się uniewinniającym, równie z dalszemi Osobami, i Załączego się tak za obiór administratorów, jako też za frymarczenie jakoby intratami z dóbr Obżałgo wybieraniem, niewiedzieć dla czego, chyba szczególnie z samej chęci próżnego piństwa i ożernienia Załcego się, nie sobie niewinnego, lub też w celu uwikłania w niepotrzebny proceder, czyli naostatek dla tego, że Obżałny Eytmin straciwszy własny majątek i mało mając funszu na odpowiedź swym wierzycielom, a unikając odpowiedzi z własney oschy, niedostatek z cudzego majątku składać, i wynagradzać onych usiłuje; ku odpowiedzi powołaj. — jakowej czynności Obżałgo Eytmina dowieść się niczem nie mogący, a przeciwnie wszelkiey prawdzie, powszechny o tém wiadomości i własnym nawet przekonaniu nie uważnie popelnionej, Załcy się protestując się, że obelgi niewinnie sobie przez Obżałgo Eytmina naniesionej poszukiwać nie zaniebda, przez niniejsze oświadczenie zapowiada i one dla wiedzy tak powszechności, jako też i samego Obżałgo Eytmina Sędziego, podać do Gazet Kuryera Litt: postanawia.

Plenipotent Adam Kretkowski Regent.

Od dnia 1go następującego miesiąca kwietnia, odnawia się prenumerata kwartalowa, na gazetę Kuryera Litewskiego, dla odbierających na miejscu w Wilnie. Cena zwyczajną, na kwartał zł. 15.

Dozwala się drukować — Z. Niemcewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów

DODATEK

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Gazeta *Korrespondenta Hamburskiego* donosi: z Wiednia d. 17 marca: Jenerał kawalerji *Frimont* przybył tu z *Moguncyi* i nie bawiąc uda się do *Węgier*, gdzie bardzo krótko się zabawi. Przeznaczony on jest na dowódcę wojska obserwacyjnego w *Toskanii*; odebrał rozkazy dzienne tutejszego dworu. Pod nim dowodzi *Feldmarszałek* Porucznik *Bianchi*. Wojska najszybciej idą do *Włoch*. W radzie wojennej panuje nadzwyczajna czynność. Wojsko we *Włoszech* wynosi do 180,000 ludzi, dokąd za kilka dni ma się także udać *Feldmarszałek Schwarzenberg*. Do tegoż wojska udają się, *F. M. L. Baron Spleny*; *Jenerałmajorowie* *Baron Ezalich* i *Baron Taxis*, 11 batalionów piechoty, 32 szwadrony dragonów, huzarów i ułanów. Wyszedł rozkaz, aby park artylerji, 240 dział liczący, przyłączono do regimentów, które do *Włoch* idą. Jak tylko odebrano wiadomość o wylądowaniu *Bonapartego*, sprzymierzone wojska, do domów powracające, odebrały rozkaz natychmiast do marszu odwrótnego; a teraz wielkie wojsko postawiono na stopie wojennej.

F R A N C Y A.

Gazeta *Korrespondenta Hamburskiego* donosi z Paryża pod 17 marca. Wczora o godzinie 3ciej z południa udał się Król w towarzystwie wielkich urzędników, deputacyi marszałków, jenerałów &c. do Izby deputowanych, gdzie się i Parowie znajdowali: a zasiadłszy na tronie, miał mowę, która wielkie sprawiła wrażenie. Głos mocny, tłómaczenie się spokojne, determinowany i wesół wzrok Monarchy, we wszystkich sercach wzbudziły ufność i rozczulenie, podziwienie i uszanowanie. Wysokie myśli Króla przejęły całe Zgromadzenie, które powstało i zbliżyło się z wyciągniętymi rękami do tronu: te tylko dawały się słyszeć słowa: *Niech żyje Król! umrzeć dla Króla! dla Króla życie, i śmierć dla Króla!*

Tu wystąpił *Monsieur*, pozdrowił Króla niskim skłonieniem głowy, i rzekł: „N. Panie! wiem, że się oddalam od zwyczajnych prawideł teraz, kiedy zaczynam mówić w obliczu W. K. Mości, ale proszę cię N. Panie, racz mnie mieć za niewinnego i pozwolić, abym tu w imieniu moim i mojej rodziny dał poznać, iak mocno w sercach naszych dzielimy uczucia i zasady, które W. K. Mość ożywia: Gdy Xiążę do zgromadzenia powrócił, podniósłszy rękę, rzekł: „Przysięgamy na nasz honor byź wiernymi i umrzeć za Króla i Konstytucją, które są rękoiem szczęścia Francuzów” — Słowa te zyskały oklaski zgromadzenia. Król w głębokim rozrzwinięciu podał rękę Xięciu, który z czułością ją ucałował. Król potem uściskał Xięcia; całe Zgromadzenie z największą czułością było świadkiem tego tkliwego widoku — Potem mówił do Króla Prezydent *Lainé*: poczem jednogłośnie uchwalono poselstwo wierności dla Króla.

Król do Izby deputowanych jechał przez podwójne szeregi wojska liniowego i gwardyi narodowej.

Tenże *Korrespondent* z innego listu z Paryża pod dniem 17 marca: Wszystko tu dzisiaj w żywym jest poruszeniu i natężonym oczekiwaniu stanowiących wypadków, które się wkrótce rozwiązać muszą: gdyż *Bonaparte* z *Lionu* ku *Paryżowi* wyruszył.

W *Marsylii* d. 9 marca Xiążę *Esling* (*Masse-na*) wydał odezwę; w której między innemi wyraża: „Wiadomości, którem otrzymał, takie zawierają skutki, jakich się spodziewać mogłem. Wojska, którem wysłał, nie dopuściły nieprzyjacielowi otrzymać na drodze spodziewanych posiłków: wszystko to powinno was czynić spokojnymi. Obok tego nie przestałem czuwać nad utrzymaniem porządku. Mieszkańcy *Marsylii*! możecie polegać na mo-

iej gorliwości i poświęceniu się. Przysięgam wiary prawemu Królowi naszemu. Nie zboczę ja z drogi honoru. Gotow jestem przelać krew moją dla wsparcia tronu.”

W anarchii i okropnościach, jakie wydała rewolucja nasza, szuka *Bonaparte* zasilków swoich, Partyom jego albo raczej wystąpić udało się w *Macon*, *Tournus* i *Chalons* wzruszyć tę część pospólstwa, która tylko czeka pory do rabunku. *Garnizon* z *Macon* do *Moulins* odesłano. Dowódca wojenny został bez wojska. Kupa ludu najsłabszym podżegniona sposobem chwilę tę obrała i najsroższy zrobiła rozruch. Prefekt i inni urzędnicy pokazali się determinowanymi, ale musieli uniknąć szturm i do *Chalons* wynieśli się, gdzie podobneż zaszły wypadki. Działa musiano na zebranych wywozić koniach: pospólstwo napadło na działa i do *Saony* je wrzuciło. Prefekt, nie mając wojsk żadnych, uniosł się do *Autun*. Podobneż wypadki i w tymże czasie w *Dijonie* zaszły. Prefekt *P. Terray*, który ztamtąd wojska przeciw *Bonapartemu* wysłał, nie był w stanie uśmierzenia rozruchu i musiał wynieść się do *Chatillon sur Seine*. Mówią, iż są tylko motłochy do tych zbrodniczych należał robot. Wszyscy właściciele i majątniejsi ludzie, którzy na rabunek i bezprawie są wystawieni, wzdychają do publicznej pomocy. Dla rozszerzenia powstania rozpuścił *Bonaparte* pogłoskę, że idzie do *Troyes*, gdzie on dziesięć tysięcy racyi nakazał. Pogłoski zaś te aż do *Provins* rozszerzył. Listy z *Lionu* donoszą, iż *Bonaparte*, jak tylko uwiadomiony został o ciągnięciu *Marszałka Ney*, natychmiast przedpoczął swoje od *Macon* ku *Lionowi* cofnąć kazał. *Marszałek Ney*, z rocią tysiącami wojsk liniowych i gwardyi narodowych przez *Bourg* przechodził. Większa część trzynastego regimentu dragonii, który się był uwięził, powróciła do *Marszałka Ney*. Okoliczność ta wielkie zrobiła wrażenie na wojsku *Bonapartego*. Wielka liczba ludzi jego odstąpiła. Siła jego nie przechodzi 8 tysięcy ludzi. W *Lionie* odbywał on rewiję, i nie miał nad cztery tysiące piechoty i nad 700 koni. *Jenerał Mouton Duvernet* we dwa tysiące pięćset ludzi z *Valence* wyruszył, w celu połączenia się z *Jenerałem Miollis*. Obie te dywizye znaczny składają korpus w tyle *Bonapartego*. *Marsylia*, *Bordeaux* &c. najlepszym są ożywione duchem — Z *Wiednia* mamy już wiadomość, iż wszystkie Mocarstwa uważają *Bonapartego*, jako rozbojnika, który nie zasługuje na opiekę praw narodów.

Donoszą z *Hamburga* pod 24 marca. „W tej chwili przyszła poczta francuzka z dnia 17 t. m. *Monitor* dnia tego zawiera, co następuje: „Podług najnowszych wiadomości wnosić należy, że *Bonaparte* d. 13 do *Dijonu* wyruszył i do *Macon* i *Chalons* zbliżył się. Poruszenie to było przewidzianem. *Marszałek Ney*, który go uważał, spiesznie przeciw niemu pociągnął. — Król do *Marszałka Soult* Xięcia *Dalmacyi* (o którym w Anglii tak fałszywe rozgłoszono wieści) pisał list z oświadczeniem ukontentowania z jego służby, a razem szacunku swego i życzenia, aby go mógł użyć nadal.

Wczora udał się Król do Izby deputowanych; miał tam nader tkliwą mowę, wszyscy poprzysięgli umrzeć za Króla.

Wszystkie wojska w *Paryżu* i gwardye narodowe pod dowództwem *Monsieur* wyruszą przeciw *Bonapartemu*, który kierunek swój ku stolicy bierze — *Jenerał Maison* dowodzi pierwszym korpusem, z nim *Jenerał Rapp*, jazdą *Jenerał Valmy*, artylleryą zaś *Jenerał Rutty*.

W *Macon*, *Chalons* i *Dijon* pospólstwo powstało: władze wynieść się musiały.

W *Lionie Bonaparte* ciągle na przedmieściu mieszkał i wziął tam rekwizycyi półtora miliona.

Miasto *Marsylia* ogłosiła dwa miliony nagrody za głowę *Bonapartego*.

Gazeta berlińska donosi z listu, drogą nadzwyczajną otrzymanego, z *Paryża* d. 18 marca: Woenny Minister, przechodząc przez salę gwardyi bokowej wieczorem d. 17 rzekł, do nich: Mości Panowie! od 8 dni czuwacie; możecie teraz pozdymować bity i spocząć: tej nocy będę tak spokojnie zasypiał, jak przed 3 miesiącami — Spóźniono ośmiał dniami nominacyą moją na ministra — nieszczęściu już zabieżono. Sztaby jeneralne nie były organizowane: są już one. Oficerowie odpowiadają za swoje regimenta — Jenerał *Ameu* dowodzący przednią strażą *Bonapartego*, jest poymany, zostaje pod czułą strażą w pokoju moim — Jenerał *Lefevre Desnouettes* i jego spółnicy są już poymani — Jenerał *Marchand* działa w tyle *Bonapartego* i odzyskał *Grenoble*: zdobył on wielką liczbę dział, które tam był zostawił — Tegoż wieczora, Minister wojny kazał poprzybić na wszystkich ścianach w *Tuileries* następujące ogłoszenie: Jenerał *Marchand* znajduje się w *Grenoble*, gdzie on większą część swoich dział odzyskał — W okolicy *Chalons* (nad *Saoną* w Burgundyi) nasze woyska spotkały się z przednią strażą *Bonapartego*: pobity i rozproszyły: 800 ludzi i 2 Jenerałów w niewolę wzięły — Nasze woyska spieszenie postępują naprzód — Wszędzie panuje największy porządek — Liczba młodzieży, która wczora (17) w *Vincens* rewilią odbyła, wynosi do 4000: wczorano przyłączyło się 500 innych do naszych — Według prywatnych doniesień z *Lionu*, *Bonaparte* więcej nie ma woyska, nad 7 do 8,000: w dzień przybycia swego do tego miasta, ukazał się on w teatrze: wnet powychodzili wszyscy — Po odzyskaniu *Grenoble* Jenerał *Marchand* otworzył komunikacyą z *Masseną*: rozumieją, iż oni złączyszy się weszli do *Lionu* — *Bonaparte* w mieście tym znalazł same tylko znaki widoczney nienawiści i wzgardy — Muncypalność kazała każdemu żandarmowi po 500 franków wypłacić, za przyrowadzenie Jenerała *Desnouettes* i jego współników. — Posel Rosyjski Pan *Pozzo die Borgo* tu przybył — Bank Królewski płaci, jak wśród największego pokoju — Zupełna spokojność panuje w *Paryżu*.

P. S. Dziś po południu (17) odebraliśmy sztafetę (w *Berlinie*) przez *Holandyą* z nieprzyjemnymi wiadomościami. Są one z *Paryża* pod d. 20 t. m. i zapewniają, że *Bonaparte* z pośpiechem ku tej zbliża się stolicy; o stoczoney potyczce nie ma żadney wzmianki. Dokładniejszych wiadomości o tym wkrótce się spodziewamy.

W terażniejszych wypadkach we Francyi, interesująca dla czytelnika będzie zapewne rzeczą, poznać dokładnie obecny podział woyskowy Francyi, a razem też Dowódców, Naczelników, iak są w kalendarzu Królewskim umieszczeni.

Francya, dawniej na 32, teraz tylko na 23 woyskowych dywizyi jest podzielona.

W pierwszej woyskowej dywizyi jest siedm departamentów: *Seine*, *Seine et Oise*, *Aisne*, *Seine i Marne*, *Loiret*, *Cure et Saone*. Głównem miastem tej dywizyi jest *Paryż*; naczelnikiem Jenerał Hrabia *Maison* (były Jenerał dywizyi) Komendant *Paryża*; Marszałkiem obozowym Baron *Grundler*.

W drugiej woyskowej dywizyi są departamenty: *des Ardennes*, *Meuse et Marne*. Głównie miasto *Mezieres*; Naczelnikiem Marszałek *Victor*, Xiążę *Belluno*, Naczelnikiem w *Mezieres* Jenerał Porucznik *Dumonceau*, Hrabia *Bergendal*.

W trzeciej dywizyi woyskowej: Departament

Mazelli, główne miasto *Metz*; Naczelnikiem Marszałek *Oudinot*, Xiążę *Reggio*; dywizyą dowodzący w *Metz*, Jenerał Porucznik Baron *Durutte*.

W czwartej woyskowej dywizyi Departamenty *Meurthe i Vosges*, główne miasto *Nancy*, nie zajęte miejsce Naczelnika, Vice-Naczelnikiem Jenerał Porucznik Hrabia *Pactod*.

W piątej woyskowej dywizyi: departamenty dolnego i górnego *Renu*, miasto główne *Strasbourg*; Naczelnikiem Marszałek *Suchet*, Xiążę *Albuferu*, Vice-Naczelnikiem Jenerał Porucznik Baron *Desbureaux*.

W szóstej woyskowej dywizyi, departamenty górnej *Saony*, *Doubs*, *Jura*, i *Ain*, główne miasto *Besancon*; naczelnikiem Marszałek *Ney*, Vice-Naczelnikiem Jenerał Porucznik Hrabia *Bourmont*.

W siódmej woyskowej dywizyi departamenty: *Mont-Blanc*, *Isery*, *Drome* i górnych *Alp*, główne miasto: *Grenoble*, nie zajęte miejsce Naczelnika, Vice-Naczelnikiem Jenerał Porucznik Hrabia *Marchand*.

W ósmej woyskowej dywizyi, departamenty: głównych *Alp*, *Wokluzu*, *Rodanu*, *Uyśc i Var*, główne miasto *Tulon*, Naczelnikiem Marszałek *Massena*, Xiążę *Essling* i *Rivoli*; pod nim iako Dowódcą w *Marsylii* Jenerał Porucznik Hrabia *Miollis*, w *Tulonie* Jenerał Porucznik Baron *Abbé*.

W dziewiątej woyskowej dywizyi, departamenty: *Ardeche*, *Gaed*, *Lozere*, *Herault*, *Tarn* i *Aveyron*, miasto główne *Montpellier*; Naczelnika miejsce nie zajęte, Vice-Naczelnikiem w *Montpellier* Jenerał Porucznik Hrabia *Grazan de la Perriere*, w *Nimeges* Jenerałowice Porucznicy, Baronowie *Gilly* i *Briche*.

W dziesiątej woyskowej dywizyi, departamenty: *Aude*, wschodnich *Pireneów*, *Arriege*, górnej *Garonny*, wyższych *Pireneów*, *Gers*, *Tarn*, i *Garonny*, główne miasto *Tuluza*; niezajęte miejsce Naczelnika, Vice-Naczelnikami Jenerałowice Porucznicy, Hrabia *de la Borde* w *Tuluzie*, Baron *Laplane* w *Montauban*, Baron *Morausin* w *Tarbes*, Hrabia *Montesquiou-Ferensac* w *Auch*, Baron *Darican* w *Perpignan*.

W jedenastej woyskowej dywizyi, departamenty: *Lauden*, *Gironde*, główne miasto *Bordeaux*, Naczelnikami Jenerał Porucznik Hrabia *Dacaen*, Dowódcą w *Bordeaux* Jenerał Porucznik *Lafond-Blanc*, w *Bajonnie* Jenerał Porucznik *Harispe*; Naczelnikiem w oddzielnym departamencie dolnych *Pireneów* w *Pau*, Xiążę *Grammont*.

W dwónastej woyskowej dywizyi, departament: dolnej *Charente*, obudwóch *Sevres*, *Wandeyski*, dolnej *Loiry* i *Vienne*, główne miasto *Roszel-la*; niezajęte miejsce Naczelnika.

W trzynastej dywizyi, departamenty: *Ille i Vilaine*, *Morbihan*, *Finisterre* i północnych brzegów; główne miasto *Rennes*; niezajęte miejsce Naczelnika. Dowódcą w *Rennes* Jenerał Porucznik Hrabia *Caffarelli*, Dowódcą w dwóch ostatnich departamentach Jenerał Porucznik *Grandeau d'Abeaucourt*.

W czternastej woyskowej dywizyi, departamenty: *de la Manche*, *Calvados* i *Orny*, główne miasto *Caen*; Naczelnikiem Xiążę *Castiglione* (Marszałek *Angereau*). Dowódcą w *Caen* Jenerał Porucznik Xiążę *d'Aumont*, w *Cherbourg*, Jenerał Porucznik Hrabia *Vedel*.

W piętnastej woyskowej dywizyi, departamenty: nad dolną *Sekwaną* i nad *Somme* i *Cure*; główne miasto *Rotomag*; Naczelnikiem Marszałek Hrabia *Jourdan*, Dowódcą w *Rotomagu*, Jenerał Porucznik Xiążę *Castries*.

W szesnastej woyskowej dywizyi, departamenty: północny i ciążyny kaletańskie; główne miasto *Lille*; Naczelnikiem Marszałek Xiążę *Trevizy* (*Mortier*). Dowódcą w *Lille* Jenerał Porucznik Hrabia *Erlon*, w *Kalecie* Jenerał Porucznik Hrabia *Cely*; w *Conde* Marszałek obozowy Baron *Daumenil*, w *Valenciennes* Jenerał Porucznik Baron *Duberton*, w *Arras* Jenerał Porucznik Baron *Teste*, w *Dunkierce* Jenerał Porucznik Baron

Vichery; w *Landrecis* Marszałek obozowy *Margan*, w *Maubeuge* Marszałek obozowy *Baron St. Giniez* i t. d.

Siedmnastey woyskowej dywizyi, niedostaie wszędzie w roczniku Królewskim.

W ośmnastey woyskowej dywizyi, departamenta: *Aube*, górney *Marny*, *Jonny*, *Cote d'Or*, *Soony* i *Loary*; główne miasto *Dijon*; nie zajęte miejsce Naczelnika; Dowódcą w *Dijon* Jenerał Porucznik Hrabia *Haudeflet*, w *Troyes* Jenerał Porucznik *Baron Marolaz*, w *Chaumont* Marszałek obozowy *Baron Schramm*, w *Auxerre* Marszałek obozowy *Boudin*.

W dziewiętnastey woyskowej dywizyi, departamenta: *Rodanu*, *Loiry*, *Kantal*, *Puy de Dome*, Górney *Loary*. Główne miasto *Lugdun*, Naczelnikiem Jenerał Porucznik Hrabia *Roger de Damas*, Dowódcą w *Lugdunie* Jenerał Porucznik *Baron Albert*, w *Auriliaku* Jenerał Porucznik *Baron de For*.

ANGLIA.

Gazeta *Korrespondenta* Hamburgskiego donosi z *Londynu* dnia 17 marca: Wszyscy obrócili tu uwagę na kometa, który tak niespodzianie na horyzoncie się zjawił, i z taką posuwa się chyżością, że śladów jego oko doścignąć nie może, a poza sobą na ziemi piękney *Francyi*, wojnę obywatelską, mor, powietrze, i nieszczęścia wszelkiego rodzaju rozsiewa. Ze wszystkiego się pokazuje (mówi jedna z tutejszych gazet) że dawno wypracowany plan przez *Bonapartego* i jego stronników teraz się skutecznia. Ta część ziemi, która naprzeciw iaskini tygrysa tego leżała, a której pilnie strzedz należało, niestety! przez zbyt łagodney ufności, otwartą i bez żadney straży zostawioną była, pod pozorem, iż okoliczności we *Włoszech* wymagały postawienia na granicy znacznego woyska. *Grenoble* na ogromny skład broni przeznaczono. Ledwie się *Bonaparte* ukazał przed bramami tego miasta, a już ci natychmiast bramy jego zdraycy mu otworzyli wojsko na jego przeszło stronę Jenerał *Marchand* i kilku wiernych officerów, którzy nie chcieli poddać się zdraycom, zabici zostali. W *Grenoble* dostało się *Bonapartemu* 150 dział i około 100,000 ręczney broni. Woyska Jenerała *Miollis* również się do niego przyłączyły, a rotę regiment huzarów w *Chambery* ruszył z okrzykiem, niech żyje Cesarz! *Bonaparte* usiłuje iak naysprędzey ubiedz stolicę, nimby dostateczne przygotowania przeciw niemu uczyniono. Gazeta *the Courier* donosi: „*Bonaparte* z *Paryżem* szybką ma komunikacyą, o każdym nowym poruszeniu wiedzą natychmiast jego stronnicy: ci będąc panami wszystkich telegrafów, uwiadamiają go przez znaki, rządowi nieznaione — Minister wojny *Soult*, przez wyrok sądu woyskowego z urzędu, złożony; ale nierozstrzelany — Zniknęło z *Paryża* 4 Jenerałów i wiele officerów — w *Boulogne* i *Calais* natłok *Anglików* i innych cudzoziemców, wynoszących się z *Francyi*. W *Paryżu* wiele osób uwięziono, które postąpiły występnie. Falszywa iest wiadomość, że z jednym Xiążęciem francuzkim zle się obchodzono. *Bonaparte* ogłosił nagrodę za głowy *Augereau*, *Talleyranda* i *Marmonta*. Xiężna *Tolleyrand* i małżonka Jenerała *Moreau* przybyły wczora w liczbie go innych osób do *Newhaven*, z kąd z *Damami* *P. Blacas* i Xiężną *Wellington*, Hrabia *Exeter* do *Londynu* się udały — W *Calais* i innych francuzkich portach płacą za przewiezienie do Anglii na czółnie po 100 luidorów — Nacisk ludu, w tych portach, gdzie, takż lekano się embargo, jest nalezwyczajny.

W *Paryżu* rozstrzelano żołnierza, który roznosił proklamacye *Bonapartego* pomiędzy biwakującymi żołnierzami.

Nasze pisma utrzymują, że *Bonapartego* wojsko wynosi do 80,000 ludzi: co dowodzi, iak niektóre wiadomości są przesadzone — Jenerał *Lefevre Desnouettes* dawniey już w Anglii niedotrzymał słowa honoru — Ze 11sty numer monitora w swoim czasie nieprzyszedł, pisma nasze tłumaczą to w następny sposób: niespodziewana wiadomość telegraficzna o nagłym zjawieniu się *Bonapartego* pod *Lionem*, prze-

ślana była ministerium wojennemu. *Soult* został natychmiast aresztowany, a monitor na dalszy czas zatrzymany. Komunikacye częste *Francyi* z wyspą *Elbą* ściągnęły już od 2 miesięcy haczość prefekta departamentu *Var*.

Ponieważ flotta *Tulońska* nie iest bezpieczną: stanie się to więc powodem do przyspieszenia wypawy na morze śródziemne — Jedna z gazet tutejszych uważa terazniejsze wypadki we *Francyi*, nie za skutki miłości ku *Bonapartemu*, albo nienawiści ku *Burbonóm*, lecz za dowód niestatego charakteru i moralnego zepsucia, które rząd militarny wprędce zrzucić iest zdolnym — Podług gazet naszych, Marszałek *Soult* był duszą spisku *Bonapartego*, niestety! żadney ieszcze niestoczono potyczki z *Bonapartym*.

Gazeta *Korrespondenta* hamburskiego donosi z *Londynu* pod d. 14 marca: „Wczora odebraliśmy pożądaną wiadomość, że pokoy z *Ameryką* w *Washingtonie* ratyfikowany został — Następująca kopia listu Lorda *Castlereagh* do Lorda *Maiera Londynu*, dziś o południu na ratuszu była przybita:

St. James Square, 13. marca.

„Młordzie! z ukontentowaniem donoszę W Pannu, że Kapitan *Mande* na szalupie *J. K. M. Favorite*, dziś wieczorem o pół do 10 z *Nowego Jorku* tu przybył, i przywiozł ratyfikacyą traktatu pokoju między *J. K. Mością*, a *Stanami* zjednoczonemi, dnia 24 grudnia w *Gandawie* zawartego. Obustronne ratyfikacye dnia 17. lutego w *Washingtonie* wymienione zostały. *P. Backer*, któremu akt ratyfikacyi przez *Xcia* *Regenta* był powierzony, stosownie do danych sobie instrukcyi, przedsięwziął natychmiast środki dla iak naysprędzszego uwiadomienia o tém, wszystkich dowódców siły lądowej i morskiej *J. K. M.* na pobrzeżach i granicach amerykańskich, w celu, iżby działania nieprzyjacielskie natychmiast ustały — Mam honor ettc. *Castlereagh*.

Traktat pokoju z *Ameryką* składa się z 11 artykułów. 1) Stanowi przywrócenie pokoju, waruje powrót wszystkich posiadłości. Wyspy na odnodze *Passamaquoddy* zostają w posiadaniu zajmującego je teraz mocarstwa. 2) Wstrzymuje działanie nieprzyjacielskie w oznaczonych czasach. 3) Wzajemne oddanie jeńców. 4) Będą wyznaczeni Komisarze względem pretensy do wysp na zatoce *Passamaquoddy*, o które spór monarcha przyjazny ma rozstrzygnąć. 5) Mają być oznaczone granice między *Stanami* zjednoczonemi i *Kanadą*, jako téż, 6) koryto rzeki *Iroquois* i 7) granica między jeziorami *Huron* i tak nazwanym jeziorem leśnym. 8 9) Działania nieprzyjacielskie z *Indyanami* ustają: ci otrzymują na powrót swe prawa i przywileje, jakich używali w roku 1811. 10) obie strony obowiązują się zaprzestać handlu niewolnikami. 11) Ratyfikacye we 4 miesiące albo i prędzcy, wymienione być mają.

Przywrócenie to pokoju równie w *Ameryce*, jak i w *Anglii* niezmiernie wielką sprawiło radość. *Washington* i inne miasta amerykańskie, z téy okoliczności oświecone były. — Dzisiaj zawarcie pokoju z *Ameryką* przez wystrzały działowe z *Tower* i *Parku* tu obwieszczone. — Jak tylko traktat pokoju do *Ameryki* przyszedł, natychmiast Senat rozważył warunki i ratyfikował. — Dotąd niewiemy, gdzie się ukrywa Lord *Cochrane* po swoim z więzienia zniknięciu. Marszałek więzień oświadczył 300 f. s. za jego poymanie — Wewnątrz kraju zupełna spokojność panuje. Niejakie usiłowania jęz zaburzenia natychmiast przez władzę cywilną zniszczone zostały — Zmyślona pogłoska, że *Sir F. Burdet* w pojedynku z Lordem *Castlereagh* zginął, dla tego zdaje się być rozgłoszoną, ażeby popółstwo od rozruchów wstrzymać — Kupienie się popółstwa ustało: ciągle jednakże chodzą i jeżdżą patrole. — Zawczora nowy okręt liniowy, *St. Vincent*, 120 działowy, w *Plymouth*, z warsztatu spuszczone.

2 Za przykładne ze wśzech miar i prawdziwie ludzkie z mielzkaniami, obchodzenie się pierwszej Roty Półku Małoros *Grenad*: pod Komendą *W. Fortuna* Cyryny Sztabu Kapitana, przez cały czas konsystencyi w majątkach *PP. Benedyktyn* *Wileńskich*; imieniem tychże *Benedyktyn* i *Prohoszcza Twereczńskiego*, podziękowanie *W. Kapitanowi* i rzetelna wdzięczność, publicznie się oświadcza. Z *Twerecza*, 16. Marca 1815. Roku.

OBWIESZCZENIE.

3 Na skutek przedpisania Departamentu Skarbowey własności, 25go februaryi niniejszego 1815 roku, pod Nrem 77 nastęego, Izba Skarbowa Litewsko-Wileńska obwieszcza, iż będą oddawać się w teyże Izbie, przez publiczną licytacją w sześciolletnią arendowną dzierżawę, od dnia 12go przyszłego mca aprila roku bieżącego, Dobra skarbowe pod tymczasowemi administracyami zostające, i w poniższym tu rejestrze oznaczone, całemi fundami, lub folwarkami do nich należnemi; chcący zatem licytować takowe Dobra, mają się jawić do Izby Skarbowey sami osobiście, lub przez swoich prawnie umocowanych Plenipotentow; z dostatecznemi ewikcyami w miarę dwóletniej intraty, jaka z licytacji nastąpi w trzech terminach, to jest: pierwszym 9go, drugim 12go, i trzecim ostatnim 15go przyszłego miesiąca aprila, gdzie szczególne kondycye do kontraktu służące, w każdym czasie okazane będą. Marca 11 dnia roku 1815.

Wincenty Tarnowski Sowiernik.

Za Sekretarzn Tytul. Sow. Grądzki.

Regestr majątków Skarbowych w Gubernij Wileńskiej, jakie od dnia 9go kwietnia roku 1815 mają być wypuszczone z licytacji w sześciolletnią arędę.

N.		Liczba		Dochód ro- czny na Srebro.	
		wymóg	dusz pici męż	Ruble	ko- pie- jek.
w Powiecie wileńskim.					
1	Klucz Szeszole - -	261	378	3783	78
2	Folwark Bebrusy - -	16	43	181	70
3	Starostwo Ławaryskie -	62	128	933	49
4	Place w Mieście Wilnie do Horodnictwa Wileńskie- go należące - -	—	—	45	97 $\frac{1}{2}$
Dzierżawy.					
5	Kołoboryszki - -	5	23	67	6
6	Pelikany - - -	2	4	11	70
7	Gudelki - - -	—	—	90	—
8	Rotunce - - -	4	4	73	32
9	Kurmelany Ławkuny -	19	52	244	59
10	Pelikany czyli Papunże -	3	7	24	42
w Oszmiańskim.					
11	Starostwo Krewskie z dwó- ma folwarkami - -	259	389	2080	72 $\frac{1}{2}$
Dzierżawy.					
12	Krawcowszczyzna - -	1	—	35	90
13	Czotyryki - - -	6	41	182	25
14	Nierowka - - -	—	—	60	—
15	Koniuszestwo Oszmiańskie	14	27	120	90
w Zawileyskim.					
Dzierżawy.					
16	Widyszany - - -	9	27	166	80
17	Rusoliszki - - -	1	1	53	75 $\frac{1}{2}$
w Trockim.					
18	Część Starostwa Niemo- noyckiego - - -	86	159	1172	54
Dzierżawy.					
19	Brażela - - -	91	139	1017	97 $\frac{1}{2}$
20	Buble - - -	2	5	119	32 $\frac{1}{2}$
21	Wozniczany - - -	—	—	35	70
22	Buryszki - - -	3	—	40	50
23	Sudzintany - - -	—	—	10	80
24	Wobole - - -	3	7	12	—
25	Mieszkucie - - -	4	9	60	38 $\frac{1}{2}$
26	Hornokole - - -	4	11	27	39
27	Nowosiady - - -	1	1	133	50
w Kowieńskim.					
28	Starostwo Kurmiałowskie	76	270	1423	62
29	Część Starostwa Rumszys- skiego z Kluczem Wen- dziagolskim - -	155	294	2476	20
Dzierżawy.					
30	Szlikie - - -	18	32	186	20
31	Powierzchnie - - -	51	127	1173	64 $\frac{1}{2}$
32	Sylgiany i Gerwiany - -	18	36	282	15
33	Kolupie - - -	4	8	26	52
34	Łąka Ostrów - - -	—	—	78	34

<i>w Brastawskim.</i>					
35	Starostwo Pluskie - -	31	42	232	80
<i>Dzierżawy.</i>					
36	Obole - -	4	11	57	60
37	Milasz - -	16	43	278	40
38	Część Starostwa Bernatan- skiego. - -	11	15	408	15
<i>w Rosieńskim.</i>					
39	Star. Saskie - -	76	231	2026	17 $\frac{1}{2}$
40	Starostwo Jaswoyskie z dwóma folwarkami - -	219	403	5234	92 $\frac{3}{4}$
<i>Dzierżawy.</i>					
41	Cyganiszki - -	-	-	3	-
42	Botosz - -	2	15	30	52
43	Kawsze - -	8	11	90	63 $\frac{1}{2}$
44	Kubeluny Lencze Ositany - -	74	168	1700	85
45	Dulkie - -	8	18	78	14
46	Biswoynele - -	-	-	45	-
47	Zasztowty - -	12	26	195	12
48	Koyrany - -	20	65	397	94 $\frac{3}{4}$
49	Kiawki - -	20	45	303	10
50	Jurydyka w Mieście Ro- sienach - -	-	-	9	-
51	Ditto Rosieńska - -	-	-	31	-
<i>w Telszewskim.</i>					
<i>Dzierżawy.</i>					
52	Zylwcie - -	2	5	76	35
53	Łopaycie - -	21	75	419	82 $\frac{3}{4}$
54	Zaruby - -	-	-	-	-
55	Ruszyny - -	4	10	87	15
56	Ryszkiany - -	-	-	36	45
57	Widieykie - -	7	19	173	96
58	Poiznie - -	3	8	162	30
59	Mieaycie - -	7	9	220	96 $\frac{1}{2}$
60	Kierbedzie - -	3	10	111	97 $\frac{1}{2}$
61	Jezioro Łuksztany - -	-	-	50	3 $\frac{1}{2}$
<i>w Szawelskim.</i>					
62	Starostwo Powendskie i Gintenskie - -	146	406	1955	81
63	Dito — Pożyżemskie - -	10	36	58	68
64	Dito — Montartyskie - -	3	2	18	-
<i>Dzierżawy.</i>					
65	Dargiany - -	9	-	78	30
66	Pelajnie - -	3	4	51	-
<i>w Upitskim.</i>					
67	Traktyer i młyn wodny w Mieście Poniewiezu - -	-	-	3388	54
68	Folwark Kryniczyn - -	52	208	2108	30
69	Starostwo Poiezorskie - -	17	20	195	87
70	Dzierżawa Skilwiany - -	2	2	36	-
71	Starostwo Giegieckie - -	16	33	589	91
<i>w Wilkomierskim.</i>					
72	Starostwo Okmianskie - -	11	27	136	64 $\frac{1}{2}$
73	Dito — Pupańskie - -	43	130	1042	2
74	Woytowstwo Pomuskie - -	48	100	1042	7 $\frac{1}{2}$
75	Dzierżawa Wilkobruki - -	16	51	304	5

Sowiernik Stanu Ignacy Listowski.
Naczelnik Stoła Rogala Lewicki.

3. Sąd Exdywizorski w Mtsi Degulach dla usatysfacyonowania Kredytorów JWW. Hieronima i Benedykta żyjących, a Józefa i Ignacego zmarłych braci Morykonich exystujący, zbliżony do końca swej czynności, i spodziewając się otworzyć Izbę z namowy w d. 27 mca Mar: R. terażniejszego, uwiadamia o tem wszystkich JWW. Kredytorów, życzących naydować się przy promulgacie Dekretu — Tym zaś którzy na ten dzień nie będą mogli przybyć, daie wiedzieć, iż takowy Dekret będzie zlokowanym w mieście Święcianach w Kancellaryi Ziemskiej Zawileyskiej u Regenta Ziemskiego i Grodzkiego Ptu Zawil: oraz niniejszego Sądu Wgo Matensza Woynowskiego. — Niemniej iż Komornicy rozpoczną Schedowanie w dniu 15 Apryla Roku terażniejszego. — Datt 1815 Mar: 15 dnia. Prezydent Ziem: Zawil: i Exdywizyi Dowgiałło. Prezydent Ziem: Ptu Trock: Ignacy Tański. Prezydent Grodz: Ptu Kowien: Adam Kozakowski

2. Sukcesnrowie zmarłego JW. Zienkowicza Kanonika Wileńskiego oświadczają licytacją wszelkich sprzętów to jest srebra stołowego, zegarów wielkich i repetiera, porcelany stołowej i kaftyjerów, pojazdów, koni stajennych, meblów różnych, garniturów szlifowanego szkła, miedzi kuchennej etc która to licytacja publicznie ze wszelką formalnością w domie Zienkowiczowskim na Trockiej ulicy pod Nrem 394 od dnia 1 Apryla o godzinie zacznie się 8 i ciągle do wyprzedania trwać będzie. Franciszek Rodziewicz mpr.

DODATEK DRUGI

OBWIESZCZENIA RZĄDOWE.

1. JW. Minister Spraw wewnętrznych udzielił JW. Gubernatorowi Cywilnemu Wileńskiemu postanowienie Rządzącego Senatu, ażeby wszystką szlachtę, którą dotąd w Deputacyach Szlacheckiego Zgromadzenia dowodów szlachectwa swojego nie złożyła; i której imiona nie są zapisane do księgi szlacheckiej rodowitości, dopełniła tego koniecznie, w przeciągu trzech lat pierwszych: w przeciwnym bowiem zdarzeniu, za nadęściem wyborów szlacheckich, ci ze szlachty, których imiona nie znajdują się w gubernskiej księdze szlacheckiej rodowitości, nie mogą, na mocy prawa, być przypuszczonymi do wyborów, i nie mogą być wybieranymi na urzędy. Rząd Gubernski Wileński, ziemskim i miejskim Policjom zaleciwszy, aby o tém przez publikaty szlachtę tutejszą gubernii uwiadomili i na to rewersa wzięły, obwieszczenie niniejsze do gazet jeszcze podaje, aby się nikt nie mógł składać niewiadomością o tém. Dnia 26 marca 1815 roku.

Podpisano: *Sowietnik Machwitz.*
Sekretarz Dmitrewski.

1. Stosownie do N a y w y ż é y potwierdzonej opinii Rady Państwa, pod dniem 1szym stycznia, teraźniejszego, 1815 roku, zabronioną została cyrkulacya cudzoziemskiej drobnej monety, czyli, bilionu, w guberniach Kurlandzkiej i Inflandzkiej. W celu wykonania tego postanowienia, przedsięwzięte były, pod bezpośredniem rozrządzeniem JW. Rzyckiego i Kurlandzkiego Gubernatora Wojennego, wszelkie potrzebne środki, a skutkiem ich, kurs bilionu cudzoziemskiego, od dnia 1go stycznia roku teraźniejszego, zupełnie zabroniony został, i, gdzieby się on okazał, podpadnie konfiskacie: ponieważ w przeciągu 1814 roku, wskazaną była mieszkańcom wszelka dogodność wymiany jego na monetę rossyjską, lub, wysłania za granicę; ale w miejscach gubernij Litewskiej, graniczących z Kurlandją i Infantami, berlinki i inny bilion kurs mają, które zawożone przez żydów z Infant i Kurlandji, na powrót przez wieśniaków tam przychodzą. Zaczem, dla przecięcia tego, JW. Minister Skarbu uczynił odezwę do JW. Gubernatora Wojennego Litewskiego, a JW. Gubernator Wojenny przełożył tażyszczemu Rządowi Gubernskiemu; aby mieszkańców, graniczących ze wspomnianymi gubernijami, przez publikaty uwiadomić, o zabronionej cyrkulacyi cudzoziemskiego bilionu, a razem, ponowić zalecenia w pogranicznych powiatach, do których z gubernij pomienionych cudzoziemska drobna moneta wkraść się mogła, szczególnie na czas przyszły, iżby, jako cyrkulacya takowego bilionu, na skutek N a y w y ż é y c h R o z k a z ó w, jest zakazana, nikt jego, ani w przemianie monety rossyjskiej i assygncy, ani w żadnym innem zdarzeniu, nie przyjmował, ani wydawał, pod obawą konfiskaty i surowego podług praw ukarania. Dla czego, Wileński Rząd Gubernski, do wszystkich tutejszych gubernij miejskich i ziemskich Policji, równie o zapublikowaniu niniejszego postanowienia, jako i postrzeganiu jego z największą surowością i czynnością, uczyniwszy zalecenia, aby cudzoziemską drobna moneta nie była przywożoną z zagranicy, i pod żadnym pozorem kursu i cyrkulacyi nie miała, pod surową, za dopuszczenie tego, samychże Policji, odpowiedzialno-

ścią; dla lepszego o tém uwiadomienia, aby nikt nie mógł składać się niewiadomością o takowym postanowieniu, czyni się jeszcze ze strony Rządu niniejsze przez gazetę Kuryera Litewskiego ogłoszenie. Dnia 26 marca, 1815 roku.

Podpisano: *Sowietnik Machwitz.*
Sekretarz Dmitrewski.

1. Od Wileńskiego Rządu Gubernskiego, czyni się Obwieszczenie, iż za nieopłatą przez byłego Marszałka Kowieńskiego Zawiszę, należnego od niego miastu Kownu długu 9,000 czerwonych złotych, i procentów 2,400 także czerwonych złotych, postanowiono poddać przez niego na Ewikcyę tego długu majątki pomienionego Zawiszy Ształoberże i Nowoberże w powiecie Szawelskim położone, dla wybrania takowej należności miasta, wypuścić na trzy lata w arędę przez publiczną licytację, którą determinowano odbywać w Izbie Skarbowej Wileńskiej; chcący przeto wziąć pomienione majątki, w arędę, zachęca przybydź dla licytacji z dostatecznymi i prawnymi awizacyami, w terminach pierwszym 9go, drugim 12go, a trzecim i ostatcznym dnia 15 kwietnia roku teraźniejszego. Dnia 28 marca 1815 roku. (podpisano) *Sowietnik Machwitz.*
Sekretarz Dmitrewski.

1. Roku 1815 miesiąca marca 13 dnia. — Oświadczenie imieniem W. Wincentego Botwilla Chorążego byłych wojsk polskich — przeciwko W.W. Ignacemu Hutorowiczowi Łowczyowi Oszmiańskiemu, w tytule Opiekunowi, i Franciszce z Mackiewiczów Botwillowej Chor. b. w. pol. zanosi w treści następującej. — Kilka laty w przód, przed wejsciem w związek małżeński i w ciągu sześcioletniego pożycia Złgo z Obżalną swą Zoną, wiadome były dostatecznie Zalcemu Obżalnej interesowi, stan funduszu i na onym wiele opartych ciężarów. Nigdy jednak taż Obżalna Złgo Zona prócz za pretensyę ex possessio Folwarku Nahawek, za jedną roczną arędę tysiąc gurą złtch należone i przez W. Jana Rudominy zaspokojone i zakwiebowane, żadnego najmniejszego długu Obżalnu Hutorowiczowi nie była winna. Stało się jednak że kiedy Złcy niestałością onę zdalony od wspólnego z nią życia, o swą własność prawnymi transakcyami zapewnioną, przez process dopominać się zaczął. — Wówczas Obżalni Łowczy Hutorowicz i Zona moja zmysliwszy dług jakoby za obciążeniem od lat kilkunastu, nigdy nie były na 98,000 złtch nieprawny, bo bezdofinowania w pozwie mojej jako męża, jeszcze pod nietytności teraźniejszych dodanych Opiekunów assystency utworzyli process, i w roku 1814 Junii 13 w Sądzie Ziem. Wileńskim oczewisty na złt 201,000 otrzymali Dekret, że dalszy o to ciągnie się jeszcze process, gdyby przeto nikt z Publiczności, takowego Dekretu nie nabył i nie nabywał, Złdujący przez niniejszą awizacyę w Gazecie Kuryera Litewskiego zamieszczoną i trzykrotnie wyścisnąć mającą, zastrzega.

Wincenty Botwilla b. Mag. Ptu Wileńskiego Kommiss:

1. Na fundamentie rezolucyi Sądu Gł. Mińskiego zgo Departamentu w dniu 19 xbra 1814 roku następującej, uprzednio zasłanej Remissie z tegoż Depart. tażę i Exdywizyą nowego dworu majątności W. Tomasza Proszynskiego w Mińskim Poie sytuowanej, satysfakcyę nakazującej, że Sąd Taxatorsko-Exdywizorski z Urzędników taż rezolucyą naznaczonych złożony w terminie z obwieszczenia czterech niedzielnego właściwym to jest: w dniu 15 idących roku i miesiąca, ad Fundum nowego dworu, kompletnie zjechawszy, po zapisanej Reassumpey, Jurydykcyą swoją podług żądania stron do kamienicy W. Kisterowej w Mieście Mińskim na wysokim rynku sytuowanej przeniosł, a w porządku zaskutecznienia poruczonej sobie czynności, między dalszym, Inwentaryą i administracyą majątku Nowego Dworu uznawszy, akta z rodzajów sprawy wypadające udecydował, kopią z spraw i komportacyą wzajemną tak po wszystkich Kredytorach i pretensorach; jakoteż samym Debitorze W. Tomasza Proszynskim wszelkich papierów w naturze i na regestrze, a ruchomości tylko na regestrze exakte sporządzić się powinnym do kancelaryi Sądu Ziem. Ptu Miń. na dzień 1 marca teraźniejszego roku z persystencyą onę dwumiesięczną i wolną za rewersami komunikacyą przeznaczył, pomiareż ziemi wyznaczonemu Komornikowi zalecił, zjazd powtórny do Miasta Mińska na dzień 27 julij idącego roku odbył, i do stannosci na onym, wszystkich Kredytorów i pretensorów W. Tomasza Proszynskiego, pod utratą rzeczy, powołać postanowił, przez niniejszą awizacyą obwieszcza się. — Działo się na sessyi Sądowej 1815 roku marca 19 dnia. Franciszek Wirpsza Sędzia Ziem. Ptu Bobruj. Exdywizor. Ferdynand Dworzecki Pod-

sędek Ziem. Ptu Wilej. Exdywizor. Felix Wiszniewski Pisarz Ziem. Ptu Mozyr. Exdywizor. Zgodno z Protokółem. — Ziem. Miń. Dekr. i Exdywizorski Rejent Ignacy Mroczkowski.

1. Niżej podpisany zapobiegając, poddać do wiadomości publicznej, przeciw zawieszony awizacyi przez WJPanią Małgorzatę Sorokową Chorążynę Ptu Zawilej, o dworek na Zarzeczcu pod Nrem 516 będący. Iż zamierza i publiknie o wypuszczeniu w kilkuletnią arędy ony, przymuszony jestem przez publiczne oświadczenie ostrzedz mogących się znaleźć Kontrahentów, że Pani Sorokowa nie ma żadnego Prawa do tego dworku, i nie jest iak czasową Intruzorką, i ku przekonaniu powodów weyścia jej do dworku pomienionego neyrzetelniesze dołączam pokrótce objaśnienie. — Po śmierci oycy W. Edwarda Soroki Pisarzewicza pozostałe, folwark Uswiacie, znaczne w nim gospodarskie zapasy i przystoyną ruchomość, dworek pomieniony, i 48 000 kapitału z pewnych lokacyów, zeszył s. p. w roku 1812 Leon Soroka mąż pomienioney, a iako Stryi rodzony Pisarzewicza w roku 1796 zagarnął w swoje zarządzenie i opiekę wszystko. Chociaż JWW. Mar. Guberski Sulistrowski i były Sędzia graniczny Ptu Zawilej. Buczyński Pisarzewicza opieki nie mały przeciąg współnikami, i kiedy upodobało się tymże JWW. zrzec się takowego opiekowania, a zalieli się ozuley opieką nad Synem zesłego Chorążego, i protekcyą matki jego. Gdy wyszedłszy w roku przeszłym Pisarzewicz z opieki nie może naleść istotną figurę, któraby powróciła własność jego i niewiedząc gdzie 19 letnia intrata z Uswiacia po 6,600, z dworku po 2,000 gurą złotych corok czyniło, z powyższem kapitałem w jedno spłyciwszy czyni 200,000. złotych gdzie zalega, o dworek własny Pisarzewicza dopiero zdezolowany, i do tego Chorążyna zamitręza weyścia w posesyą jemu, proiektnując żeby czekał Pisarzewicz wyścia jej Syna z opieki. Także Stryi rodzony Pisarz a brat zesłego Chorążego, Michał Soroka żyć przestawszy, zostawił w równy podział folwark Skirlany, i ten w połowie iako Sukcesor po Bracie, a w drugiej części iako opiekun Pisarzewicza Chorąży pod swoje władanie zaiowwszy, niebawnie zszedł z tego świata. Przeto porządkiem dopominać się W. Pisarzewicz swoiey należności zaczyna, i nim będzie miał zwróconą, jako mając nadzieję w przepiścach praw Litewskich w rozdziale 6 równie uczerzędzenia o Guber. punktu 222 i dalszych z rozdziału 16 i Ukazu Senackiego 1809 7bra 28, że nieletnim wychodzącym z opieki przyspieszać zwrót zaleca w całości, zatém niniejszym piśmem zawiedamiam chcących kontraktować, o pomienione dworek i połowę folwarku Skirlan w Poie Zawilej. położonego, nie zostały uwiedzionemi, że wyludzone przez ten sposób jakie pieniądze, będą mieli wielkie zatrudnienie do odzyskania od onych a dziedzic uzyskawszy nie będzie uważał na takie kontrakta lub dane pieniądze, w czém do wiadomości publicznej podaję, iako zajmując się interesami Pisarzewicza podpisuję. Jerzy Drabowicz.

1 Z dnia 28go na 29ty marca, okradziono w nocy piwnicę w Domie W. Abramowicza pod Nrem. 205 w której następne rzeczy zginęły: Etheru sulphurycznego w trzech flaszach okrągłych szkła saladynowego funtów ośm. Etheru octowego w jednej flaszce okrągłej funtów sześć. Etheru saletrowego alkoholizowanego czyli spiritus nitri dulcis w dwóch flaszach półgarcowych białych czworobocznych z korkami szlifowanemi funtów ośm. Kamfory w trzech garkach glinianych dużych bez polewy, funtów czterdzieście. Balsamu opodeldoch słoików 42 podłużno okrągłych na wierzchu z karteczkami drukowanemi. — Uprasza się ktoby o takowych rzeczach doniósł w ogóle lub pojedynczo do Policyi M. Wilna, lub do Apteki w rzeczonym wyżey domie sytuowanej, lub o sprawcach tego złodzieystwa powziął wiadomość, może się sprawiedliwéy i przyzwoitéy spodzierać nagrody. K. Wagner.

1 Dnia 29 marca 1815 roku, Został skradziony koń na trakcie pocztowym, z Oszmiany do Wilna idącym, w Karczmie Krzyżowce, szerści siwo strokaty, mierzyn

lat czterech; przeto niniejszym piśmem przez awizacyą w Gazetach ogłaszam, ktoby takowego konia odebrał, przyprowadzić raczy do Domu Komara w Mieście w Wilnie pod s. Michałem, lub dadź wiedzieć — Zostanie przyzwoicie nadgrodzony. takowe ogłoszenie podpisuję. — Dat ut supra. Augustyn Bukaty,

1. Ur. Wiktorya z Kunickich Puchalska mieszkająca w mieście Powiatowém Zastawiu Guber. Wołyńskiej szuka zawiadomienia siebie o mężu swoim ur. Aleksandrze Puchalskim, który po przemieszkaniu z nią lat kilka, już lat czterech nie ma jak ją opuścił, i żadney wiadomości powziąć o nim nie można. Był on twarzy sucharlawey, nosa pociągłego, oczu siwych, ospowaty, włosów czarnych, między którymi znać było siwe; ktoby wiedział o życiu lub śmierci wspomnianego ur. Puchalskiego, niech zawiadomi rekwiratkę w Zastawiu Powiatowém mieście Gubernij Wołyńskiej mieszkającą. Podaję do gazet tę wiadomość.

X. M. Krzyżanowski Kanonik Łucki.

1. Dwa majątki w Powiecie Wilkom. sytuowane o mil 13 od miasta Wilna odległe jeden dymów 7, drugi 11 w sobie zawierające, w pozycyi naydogodniejszej, są do wyprzedania na wieczność; ktoby zatym życzył nabyć wzmienione majątki, ma się zgłosić do niżej podpisanego mieszkającego w kamienicy W. Andrzejewskiej na Zarzeczcu pod Nrem 567 sytuowanej.

Jan Książewicz Adw.

1 Syn mój Karol Wolgemut, jadący z Litwy do Warszawy, z pewnym Oficerem Polskim, którego nazwiska nie wiem, zaginął pod Wilnem w końcu miesiąca Nowembra 1812 roku. — Syn mój, ma lat 11, oczu i włosów ciemnych, twarzy okrągłej i miernego wzrostu. Ktoby o wspomnianym Karolu Wolgemucie powziął jaką wiadomość, niech raczy o tém donieść stroskanéy o swego syna matce, mieszkającej teraz w Wilnie w Pałacu JW. Łopacińskiego obok domu W. Reyzera, blisko Klasztoru PP. Bosacek, a prócz wdzięczności przyzwoitą odbierze nagrodę. — W Wilnie dnia 31 marca 1815 roku.

Margueryte Wolgemut.

Сынъ мой Карлъ Вольгемутъ, ѣхавъ изъ Литвы въ Варшаву, съ однимъ изъ Польскихъ Офицеровъ, котораго имя мнѣ неизвѣстно, оштался въ окрестностяхъ Города Вильни, въ концѣ ноября мѣсяца 1812 года. Онъ имѣлъ 12 лѣтъ, глаза и волосы темныя, лице круглое, и средняго возраста. Ежелибы кто о шаковомъ Карлѣ Вольгемутѣ, имѣлъ какое либо свѣдѣніе, благоволибы о семъ извѣстить печальную мать его о своемъ дѣтяти: живеть же она теперѣ въ Вильни въ домѣ Г. Лопацинскаго, обокъ дома Г. Рейзера, близъ Монастыря Монахинь Босачокъ, а кромѣ благодарности и примѣрное получить награжденіе. Вильно марта 31 дня.

Маргарита Вольгемутъ.

2. W Domie JPani Frobenowey znanym, są pokoje z meblami, garderoba, sklep i ogród do naitęcia, takóž kanarek kurantowy, sroki gadające i szpic jeden do sprzedania, kto sobie życzy nając, lub kanarka abo szpica kupić, niech się zgłosi do aktorki tego domu pod Nrem 1333 na Popławach mieszkający. Dat w Wilnie miesiąca marca 26 dnia 1815 roku. Rosalia Frobenowa, a teraz Sołocka Majorowa.